

ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ НАУКИ І ТЕХНОЛОГІЙ

ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ І МЕНЕДЖМЕНТУ

**КАФЕДРА МІЖНАРОДНОЇ ЕКОНОМІКИ І
СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор УДУНТ

професор

Анатолій РАДКЕВИЧ

"_28_" серпня 2024 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ**

Рівень вищої освіти: другий (магістерський)

Спеціальність: 132 - Матеріалознавство

Освітня програма: Матеріалознавство

Статус дисципліни: обов'язкова

Обсяг дисципліни: 3 кредити ЄКТС

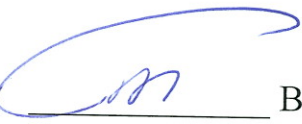
Код освітньої компоненти: ОК1.4

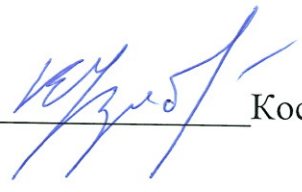
Мова викладання: українська

Дніпро – 2024

Розробники:
професор, д.е.н., професор Олена ЗАВГОРОДНЯ

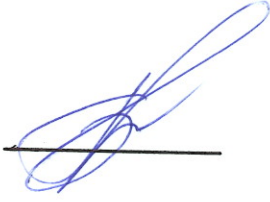
Робоча програма схвалена на засіданні кафедри міжнародної економіки і соціально-гуманітарних дисциплін (Протокол №_12_ від «_26_» червня 2024 р.)

Завідувач кафедри Віктор ТАРАСЕВИЧ

Гарант освітньої програми Костянтин УЗЛОВ

«_27_» червня 2024 р.

Погоджено:

Керівник навчального відділу Світлана БОРИЧЕВА

«_17_» серпня 2024 р.

Директор ННЦ Заочної освіти Володимир ЧИСТЯКОВ

«_17_» серпня 2024 р.

Реєстраційний номер 132.2.01.OK1.4-24

(надається фахівцем НМВ)

1 МІСЦЕ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ В ОСВІТНІЙ ПРОГРАМІ

1.1 Мета навчальної дисципліни

Формування знань та вмінь щодо розробки, обґрунтування та реалізації ефективних управлінських рішень з розв'язування на інноваційних засадах завдань та проблем у сфері професійної діяльності, пов'язаних із розробкою, дослідженням, виробництвом, застосуванням, обробкою та випробуванням сучасних матеріалів та металевих виробів на їх основі.

1.2 Компетентності, формування яких забезпечується

Навчальна дисципліна забезпечує набуття таких передбачених освітньою програмою компетентностей:

КЗ.01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

КЗ.02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

КЗ.05. Здатність працювати автономно.

СК07. Здатність оцінювати техніко-економічну ефективність досліджень, технологічних процесів та інноваційних розробок з урахуванням невизначеності умов і вимог.

СК12. Здатність розробляти та реалізовувати проекти в сфері матеріалознавства, а також дотичні до неї міждисциплінарні проекти.

1.3 Програмні результати навчання, що забезпечуються

РН05. Приймати ефективні рішення в нових ситуаціях або непередбачених умовах з урахуванням їх можливих наслідків, оцінювати і порівнювати альтернативи, оцінювати технічні, економічні, екологічні та правові ризики.

РН16. Здатність ефективно використовувати на практиці теоретичні концепції менеджменту та ділового адміністрування.

1.4 Зв'язок з іншими навчальними дисциплінами

Навчальна дисципліна є обов'язковою для вивчення студентами, які здобувають освітній ступінь магістра за освітньою програмою «Матеріалознавство» спеціальності 132 - Матеріалознавство, у межах циклу загальної підготовки.

Передумовами вивчення дисципліни є базові знання в сфері відповідної спеціалізації матеріалознавства, обізнаність з засадами підприємництва та менеджменту, навички роботи з Microsoft Excel.

На досягнутих по вивченні дисципліни результатах навчання та набутих практичних навичках базується вивчення навчальних дисциплін циклу професійної підготовки, пов'язаних з розробкою та впровадженням інноваційних методів та технологій з дослідження, застосування, виробництвом, обробки та випробування сучасних матеріалів та виробів на їх основі. Також набуті результати навчання використовуватимуться здобувачами при написанні випускної кваліфікаційної роботи в частині обґрунтування ефективності, оцінки економічних наслідків та ризиків пропонуваніх техніко-технологічних рішень.

2 ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА НАВЧАЛЬНОЮ ДИСЦИПЛІНОЮ

Код	Очікуваний результат навчання	Рівень
ОРН1	Демонструвати обізнаність щодо правового забезпечення, сучасних організаційних форм провадження та засад менеджменту інноваційної діяльності. Обирати і застосовувати методи евристики при вирішенні в оригінальний спосіб задач і проблем у сфері професійної діяльності.	IV
ОРН2	Із застосуванням сучасного економіко-математичного інструментарію оцінювати техніко-економічну ефективність інноваційних розробок, обґрунтовувати та презентувати управлінські рішення щодо доцільності реалізації інноваційного проєкту в умовах неповної інформації, альтернативного вибору та обмеженості ресурсів.	VI
ОРН3	Прогнозувати та оцінювати ризики інноваційної діяльності, обирати засоби їх мінімізації.	V

Соціальні навички (soft skills),
розвитку яких сприяє навчальна дисципліна

Код	Соціальна навичка (<i>soft skill</i>)
ОН1	Здатність управляти власним часом (тайм-менеджмент)
ОН2	Здатність самостійно приймати рішення
ОН4	Прихильність до позитивного мислення, прагнення до успіху
КН1	Здатність зрозуміло формулювати думки
КН4	Вміння вислуховувати усі точки зору
УН1	Здатність працювати в команді

3 РОЗПОДІЛ ГОДИН ЗА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Денна форма навчання

Види навчальної діяльності	Усього	Семестри	
		1	
		1.1	1.2
Усього годин за навчальним планом	90	–	90
у тому числі:			
Аудиторні заняття	32	–	32
– лекції	16	–	16
– лабораторні роботи	–	–	–
– практичні заняття	16	–	16
– семінарські заняття	–	–	–
Самостійна робота	58	–	58
– підготовка до аудиторних занять	16	–	16
– виконання та захист курсової роботи	–	–	–
– виконання та захист індивідуальних завдань	12	–	12
– підготовка та складання екзаменів	–	–	–
– підготовка та складання контрольних робіт	6	–	6
– опрацювання розділів, які не викладаються на лекціях	24	–	24
Форма семестрового контролю	Диф. залік		Диф. залік

Заочна форма навчання

Види навчальної діяльності	Усього	Семестри	
		1	2
Усього годин за навчальним планом	90	90	-
у тому числі:			
Аудиторні заняття	8	8	-
– лекції	4	4	-
– лабораторні роботи	-	-	-
– практичні заняття	4	4	-
– семінарські заняття	-	-	-
Самостійна робота	82	82	-
– підготовка до аудиторних занять	4	4	-
– виконання та захист курсової роботи	-	-	-
– виконання та захист індивідуальних завдань	12	12	-
– опрацювання навчального матеріалу	60	60	-
– підготовка та складання екзаменів	-	-	-
– підготовка та складання контрольної роботи	6	6	-
Форма семестрового контролю		Диф. залік	

Н. В. Рень

4 ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Роз-діл	Тема лекції (заняття)	Обсяг, годин		ОПН	Soft skills
		Очна форма	Заочна форма		
I	Розділ 1. Засади провадження та менеджменту інноваційної діяльності				
	Лекції: Базисні поняття теорії та практики управління інноваційною діяльністю Сутність, зміст, класифікація та функції інновацій. Поняття «інноваційна діяльність», «інноваційний процес», «інноваційний розвиток», «інноваційний менеджмент». Етапи, стадії, результати та сучасні моделі організації інноваційного процесу. Модель відкритих інновацій та трансферу технологій. Мета, задачі та принципи управління інноваційною діяльністю.	2	-	ОПН1	KN1 KN4
	Сучасні організаційні форми інноваційного підприємництва Сфери, суб'єкти та об'єкти інноваційної діяльності. Інноватори- піонери та інноватори-послідовники. Венчурні підприємства, форми та напрями діяльності. Інноваційне підприємство (стартап), особливості його життєвого циклу та фінансування.	2	1		ОН4 KN1 KN4
	Генерація та аналіз інноваційних ідей. Креативність як основа інноваційних ідей. Джерела генерації та виявлення ідей щодо інновацій. Краудсорсинг. Методи генерації інноваційних ідей та їх порівняльна характеристика. Критерії оцінки та відбору інноваційних ідей.	2	-		ОН4 KN1 KN4
	Практичні заняття: Інноваційна діяльність як об'єкт управління. Сучасні організаційні форми інноваційного підприємництва. Державна науково-технічна та інноваційна політика.	2	-		ОН1 KN1 KN4 УН1
	Генерація та аналіз інноваційних ідей	4	1		
	Самостійна робота: Підготовка до аудиторних занять	6	1		
	Опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях (для очного навчання): Взаємозв'язок технологічного, економічного та інноваційного розвитку [1, С. 18-21; 8] Цілі, принципи та інструменти державної інноваційної політики. Пріоритети інноваційного розвитку України [1, С.31-36; Інтернет 1]. Новітні напрями у матеріалознавстві [Інтернет 5; 7]	3 3	- -		ОН1 ОН4 KN1
	Опрацювання навчального матеріалу (для заочного навчання)	-	21		
	Підготовка та складання контрольної роботи	6	6		
	Усього	30	30		

Роз-діл	Тема лекції (заняття)	Обсяг, годин		ОРН	Soft skills
		Очна форма	Заочна форма		
II	Розділ 2. Стратегія управління інноваційною діяльністю підприємства та проєктний підхід до її реалізації				
	Лекції: Інноваційна політика підприємства. Інноваційна політика підприємства, її завдання та принципи провадження. Бізнес-моделі інноваційного розвитку підприємства. Класифікація підприємств за типом інноваційної політики та поведінки. Інноваційний потенціал підприємства: зміст, структура, умови та фактори реалізації. SWOT-аналіз, інтегральне та часткове оцінювання інноваційного потенціалу підприємства.	2	1	ОРН2	KN1 KN4
	Проєктне управління інноваційним розвитком Концепція проєктного аналізу та його принципи. Особливості, класифікація, структура та середовище інноваційних проєктів. Зміст та структура типового бізнес-плану інноваційного проєкту. Методика оцінювання і фінансово-економічні показники ефективності інноваційного проєкту.	2	-		
	Команда інноваційного проєкту Передумови створення команди інноваційного проєкту. Склад та рольові функції членів команди. Керівництво та лідерство. Ознаки ефективної команди та умови ефективної командної роботи. Ефект синергії.	2	1		KN1 KN4
	Практичні заняття:				
	Проєктне управління інноваційним розвитком	6	2		ОН1 ОН2 KN1 УМ1
	Самостійна робота: Підготовка до аудиторних занять	6	2		ОН1 ОН2 ОН4 KN1
	Виконання та захист індивідуального завдання: Оцінювання інноваційного потенціалу підприємства та вибір напрямів його удосконалення. Фінансово-економічне обґрунтування ефективності інноваційного проєкту.	6	6		
	Опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях (для очного навчання): Формування структури витрат інноваційного проєкту [6, С.195-198; 7, С. 121-127] Методи стимулювання творчої та інноваційної активності персоналу [1, С.148-152; 4, С. 215-221].	3 3	- -		
	Опрацювання навчального матеріалу (для заочного навчання)	-	18		
	Підготовка та складання контрольної роботи	-	-		
	Усього	30	30		

Роз-діл	Тема лекції (заняття)	Обсяг, годин		ОПН	Soft skills
		Очна форма	Заочна форма		
ІІІ	Розділ 3. Комерціалізація результатів, фінансування та ризики інноваційної діяльності підприємства				
	Лекції: Маркетинговий підхід до розроблення і виведення інновацій на ринок Поняття та основні завдання маркетингу інновацій. Специфіка ринкових досліджень для виявлення та аналізу попиту на інновації. Маркетингові стратегії подолання споживчого опору інноваціям на ринку.	1	-	ОПН3	KN1 KN4
	Фінансове забезпечення інноваційного розвитку підприємства Джерела та механізми фінансування інноваційних проєктів. Формування та оптимізація фінансових ресурсів. Переваги та недоліки методів фінансування.	1	-		KN1 KN4
	Ризики інноваційної діяльності та засади ризик-менеджменту Поняття невизначеності та ризику. Ризик-премія. Класифікація та методи оцінювання ризиків інноваційної діяльності. Карта ризиків інноваційного проєкту. Цілі та методи управління ризиками інноваційної діяльності підприємства.	2	1		ОН4 KN1 KN4
	Практичні заняття: Фінансування та ризики інноваційної діяльності	4	1		ОН1 ОН2 KN4 УН1
	Самостійна робота: Підготовка до аудиторних занять	4	1		ОН1 ОН2 ОН4 KN1
	Виконання та захист індивідуального завдання: Оцінювання ризиків та ризик-премії інноваційного проєкту. Управління ризиками.	6	6		
	Опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях (для очного навчання): Маркетингові дослідження попиту на інноваційну продукцію [2, С. 149-166]. Методи управління ризиками інноваційній діяльності підприємства [3, С.748-756; 9, С. 112-118, Інтернет 3]	6 6	-		
	Опрацювання навчального матеріалу (для заочного навчання)		21		
	Підготовка та складання контрольної роботи	-	-		
	Усього	30	30		

4.6.2017

5 МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

Дисципліна передбачає навчання через:

- традиційний вербальний метод з використанням інтерактивних лекцій (МН1);
- традиційний наочний метод (МН2);
- репродуктивне навчання (МН3);
- практико-орієнтоване навчання (МН4);
- пошуковий метод (МН5);
- проблемне навчання з елементами командної роботи (МН6);
- модульне навчання (МН7);
- самостійне навчання (МН8).

Традиційні вербальний та наочний методи передбачають читання інтерактивних лекцій, які супроводжуються численними структурно-логічними схемами та ілюстраціями з використанням мультимедійної техніки.

Репродуктивне навчання застосовується на практичних заняттях із засвоєння набутих знань, методик прийняття, оцінювання й аналізу інноваційних рішень та супутніх ризиків.

Лекції доповнюються практичними заняттями, що надають навчанню *практичну спрямованість* через можливість застосовувати теоретичні знання на практиці.

Пошуковий метод, зокрема у формі метода «мозкового штурму», застосовується через організацію активного індивідуального та (або) командного пошуку розв'язання завдань, що мають творчо-інноваційну спрямованість.

Модульне навчання полягає у представленні навчального матеріалу у вигляді окремих змістовно, методично і організаційно завершених розділів (модулів): автономних частин дисципліни, що інтегруються з іншими частинами.

Проблемне навчання передбачає стимулювання здобувачів до набуття знань та навичок, що необхідні для вирішення конкретної задачі, яка сформульована у вигляді практичних пошуко-аналітичних та розрахунково-аналітичних завдань.

Самонавчання передбачає мотивоване самостійне отримання студентом знань та навичок, необхідних для успішного опанування навчальної дисципліни.

Заходи, що використовуються для розвитку *соціальних навичок*:

Розвитку здатності керувати власним часом (ОН1) сприяє встановлення граничних термінів часу, що відводиться на розв'язування

завдань пошукового та проблемного характеру під час аудиторних практичних занять, а також контрольних термінів виконання індивідуальних завдань.

Здатність самостійно приймати рішення (ОН2) розвивається та реалізується студентами на практичних заняттях, під час яких пропонуються різноваріантні завдання і студенти обов'язково аргументують свій вибір та (або) самі студенти під час виконання завдань пошукового характеру знаходять альтернативні варіанти його розв'язування й мають обрати варіант, що найбільш оптимальний за наведених обставин й прийняти відповідальність за зроблений вибір (при командній роботі).

Прихильності до позитивного мислення та прагнення до успіху (ОН4) сприяють лекційні заняття, на яких розкривається роль інновацій як засобу спрямованого змінення реальності та випереджального розвитку в конкурентних умовах, наводяться приклади успішних практик інноваційного підприємництва, а також практичні заняття з командною роботою над розв'язуванням поставлених задач та суперництвом команд.

Здатність зрозуміло формулювати думки (КН1) формується на практичних заняттях при опитуваннях та колективному (командному) обговоренні проблемних ситуацій, під час виконання індивідуальних завдань в частині формулювання висновків за результатами проведених досліджень.

Вміння вислуховувати усі точки зору (КН4) набувається студентами під час аудиторних занять, на яких проходить обговорення заданої проблеми та (або) варіантів розв'язання пошуково-аналітичного завдання.

Здатність працювати в команді (УН1) розвивається під час практичних занять, на яких студенти виконують завдання в складі окремої групи.

6 МЕТОДИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

6.1 Методи поточного оцінювання

За дисципліною передбачені такі методи поточного оцінювання: усні опитування та коментарі викладача за його результатами, опитування в тестовій формі із використанням ІКТ, перевірка та обговорення результатів виконаних практичних завдань, самооцінювання, обговорення студентами результатів виконання поточних завдань пошуково-аналітичного характеру.

6.2 Методи оцінювання розділів та семестрового оцінювання

Оцінки з кожного розділу визначаються за 12-бальною шкалою згідно із затвердженими критеріями за результатами таких контрольних заходів:

- оцінка PO1 – за результатами контрольної роботи у тестовій формі (KP1);
- оцінки PO2 та PO3 розділів 2 та 3 – за результатами виконання індивідуальних завдань (I31, I32).

Формою семестрового контролю з дисципліни є диференційований залік.

6.3 Критерії семестрового та підсумкового оцінювання

Формою семестрового контролю з дисципліни є диференційований залік.

Семестрова оцінка формується як середнє арифметичне визначених за 12-бальною шкалою оцінок розділів (PO1, PO2 та PO3) з подальшим переведенням до 100-бальної шкали за визначеною методикою.

Отримання незадовільної (нижчої за 4 бали) оцінки з розділу або її відсутність через відсутність здобувача на контрольному заході не створює підстав для недопущення здобувача до наступного контрольного заходу.

Студент не допускається до семестрового контролю за відсутності позитивної оцінки (не нижче 4 балів) хоча б з одного із розділів.

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни дорівнює семестровій оцінці.

7 РЕСУРСНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ:

7.1 Засоби навчання

Навчальний процес передбачає використання мультимедійного комплексу для проведення інтерактивних лекцій та практичних занять (ЗН1), комп'ютерних робочих місць для практичних занять (ЗН2), сервісного програмного забезпечення Microsoft Office (Word, Excel, PowerPoint) (ЗН3).

7.2 Інформаційне та навчально-методичне забезпечення

Основна література

1. Білоцерківець В.В., Завгородня О.О., Алсуф'єва О.О. Інноваційний розвиток підприємства: Конспект лекцій. Дніпро: НМетАУ, 2021. 180 с.
2. Менеджмент зовнішньоекономічної та інноваційної діяльності (для магістрів): Навчальний посібник / К.В. Ковтуненко, О.М. Коваленко, О.В. Станіславик та. ін.; за ред. д.е.н., доц. Ковтуненко К.В. Київ: ЦУЛ, 2018. 505 с.
3. Методичні настанови до вивчення дисципліни «Управління інноваційною діяльністю» для студентів, які навчаються за освітньо-професійними програмами зі спеціальностей 132, 133, 136, 141, 144, 174 (магістерський рівень вищої освіти) / Укл.: В.В. Білоцерківець, О.О. Завгородня. – Дніпро: УДУНТ, 2024. – 48 с.

Допоміжна література

4. Гудзь О.Є. Інноваційне підприємництво: Навчальний посібник. Київ: ТОВ «Гнозис», 2018. 270 с.
5. Проектний аналіз: Навч. посібник / Т.Б. Ігнашкіна, О.В. Гончарук. Дніпро: НМетАУ, 2017. 226 с.
6. Стратегічне управління інноваційним розвитком: Навчальний посібник / Укл.: В.В. Білоцерківець, О.О. Завгородня. – Дніпро: НМетАУ, 2018. – 233 с.
7. Управління інноваційним розвитком підприємства: монографія / В. Я. Брич, Х. А. Снігур, М. М. Тисько, Я. О. Шпак. Тернопіль : ТНЕУ, 2019. 216 с.
8. Управління стратегіями випереджаючого інноваційного розвитку : монографія / за ред. к.е.н., доцента Ілляшенко Н.С. Суми : Триторія, 2020. 440 с.
9. Управління економічними ризиками підприємств: навч. посіб. / О.В. Балусєва, І.В. Моргачов, О.В. Корнілова. Кременчук: ПП Щербатих О.В. 2020. 288 с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Нормативно-законодавче забезпечення провадження інноваційної діяльності в Україні. URL: <http://rada.gov.ua>
2. Індустрія 5.0: напрями дій та шляхи розвитку. Ukrainian Cluster Alliance. URL: <https://www.clusters.org.ua/blog-single/industry-5-0-napriamy-diy/>
3. Копитко М. І., Блага Н. В. Управління інноваціями та інвестиціями : навчальний посібник у схемах і таблицях. Вид. 2-ге, допов. і перероб. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. 296 с. URL: <https://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/4973/1/Kopytko-Blaha.pdf>
4. Про затвердження примірної структури бізнес-плану інноваційного проекту: Наказ МОН України від 13.12.2013 №1764. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1764729-13#Text>
5. Фірстов С.О. Новітні напрями у матеріалознавстві. Вісник Національної академії наук України. 2017. № 5. С. 18-21. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vnanu_2017_5_5
6. Klaus Schwab. The Fourth Industrial Revolution. World Economic Forum, 2016. 172 p. URL: <https://www.docdroid.net/DNG1NMW/klaus-schwab-the-fourth-industrial-revolution-2016-pdf>
7. The World in 2050: Future Technology. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=Oa9aWdcCC4o&t=4s>

**8 УЗГОДЖЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ
З МЕТОДАМИ ВИКЛАДАННЯ, НАВЧАННЯ ТА ОЦІНЮВАННЯ**

Очікуваний результат навчання за дисципліною	Програмні результати навчання	Види навчальних занять *)	Методи, викладання і навчання	Засоби навчання	Методи оцінювання
ОРН1	РН16	Л, ПЗ	МН1, МН2, МН3, МН5, МН6, МН7, МН8	ЗН1, ЗН2, ЗН3	КР1
ОРН2	РН05, РН16	Л, ПЗ	МН1, МН2, МН4, МН5, МН6, МН7, МН8	ЗН1, ЗН2, ЗН3	ІЗ1
ОРН3	РН05, РН16	Л, ПЗ	МН1, МН2, МН4, МН5, МН6, МН7, МН8	ЗН1, ЗН2, ЗН3	ІЗ2

*) Скорочення: Л – лекції; ПЗ – практичні заняття